

Buscant el “sant greal” en educació

written by Sergio Miralles | 16 de February de 2024

Hui dia continuem buscant la manera, com a docents, de trobar la clau que solucione els problemes educatius als quals ens enfrontem en el nostre dia a dia. Fa poc va cridar la meua atenció esta [ponència del centre de desenvolupament infantil de Harvard](#), oferida per Jack Shonkoff. En ella recorden diverses claus per a entendre les arrels de l'èxit escolar que, d'una forma o una altra, ja s'han esmentat en este diari:

- Les relacions i experiències positives des dels zero anys són essencials; **relacions de qualitat amb el xiquet o xiqueta que li proporcionen seguretat i estabilitat.**
- El **període crític** favorable per a l'aprenentatge i desenvolupament en bebés d'entorns vulnerables comença i es tanca abans que en aquells xiquets i xiquetes d'entorns favorables. Serà més complicat [desenvolupar funcions executives](#) i habilitats amb èxit si no s'intervé de manera primerenca. Un entorn desfavorable d'estrés tòxic afecta fins i tot a bebés de 2 mesos. Però [mai és massa tard per a intervindre i millorar.](#)
- El desenvolupament de l'infant no depén únicament de les interaccions de la mare o pare, sinó **tota la comunitat** que interactue amb el xiquet o xiqueta.

- L'**estrés** tòxic deteriora el desenvolupament i rendiment cerebral. Des de *Periódico Educación* recordem que és fonamental distingir **els diferents tipus d'estrés**, perquè **no tots són negatius**.
- La **resiliència**, eixa capacitat d'afrontar l'adversitat, no és una habilitat amb la qual naixem, sinó que es desenvolupa i s'enfortix amb interaccions de qualitat, positives.
- No hi ha xiquet o xiqueta amb èxit per si sol o sola. La infància que té èxit és la que ha tingut **alguna persona adulta que els ha ajudat**.
- Que hi haja més complicacions per a un bon desenvolupament cerebral en un context d'adversitat no significa que eixe factor vaja a determinar el desenvolupament cognitiu. **No és acceptable categoritzar als xiquets i xiquetes i el seu futur rendiment cognitiu i acadèmic pel nivell econòmic o d'estudis dels pares, per l'ètnia o exposició a experiències adverses**.

La qüestió no és si l'èxit escolar depèn de la genètica o factors socials. La genètica no es pot separar del context i l'experiència i, a més, la genètica no té un efecte realment significatiu en els resultats. **Tot està configurat per l'experiència; és l'experiència la que conduïx l'expressió genètica.**

Buscant el "sant greal" educatiu, moltes xarrades, formacions i idees criden l'atenció perquè "són diferents"; busquem la solució a innovar i fer coses diferents com si el mer fet de fer una cosa diferent anara a donar millors resultats. La ponència ressalta que hem de canviar la forma en què elaborem i avaluem els programes:

Shonkoff nomena que **la clau no és pensar què hauríem de fer diferent, sinó què hem après de tota la trajectòria d'investigació que tenim**. Recorda que els avanços, les

evidències, funcionen així: investigant què ens ha estat donant els millors resultats, i treballar a partir d'això i amb base en això per a millorar-los. Ja no és un debat, ens diu en la ponència, si podem causar impacte i marcar la diferència, perquè ja se sap que sí i sabem com.

Si alguna cosa deixa clar esta presentació és que hem de dirigir la mirada cap a les actuacions que les evidències han mostrat que donen els màxims resultats i treballar sobre això. Això és el que ens farà avançar i aconseguir encara més millores. Amb això em venien una i altra vegada a la ment aquells centres, aules i docents que estan aplicant el que ací es comenta: actuacions educatives d'èxit, basades en evidències, que estan superant eixes dificultats i reduint les desigualtats. Són actuacions que apliquen tot allò que, com diu Shonkoff, s'ha anat mostrant al llarg de dècades d'investigació que genera els millors resultats. En educació són actuacions com [grups interactius](#), [tertúlies literàries dialògiques](#) o [formació dialògica del professorat](#) i de [familiars](#). Com diu Shonkoff: **“no ens podem conformar amb un 95% d'èxit; volem el cent per cent.”** I esta és la manera.

[Imatge: [Freepik](#)]